Code No. 7260

Roll No. ………………………..

SET : A

D. El. Ed. 2nd Year Exam., September – 2025

Pedagogy of Punjabi Language

पंजाबी भाषा का अध्यापन

(Course Code : DE-210)

(Only for Fresh/Re-appear Candidates)

[Evening Session]

Time : 2 Hours] *[Max. Marks : 35*

***समय** : 2 **घण्टे**]* *[**अधिकतम अंक** : 35*

सामान्य निर्देश :

(i) *कृपया जाँच कर लें कि इस प्रश्न-पत्र में मुद्रित पृष्ठ 7 तथा प्रश्न 21 हैं।*

(ii) *प्रश्न-पत्र में दाहिने हाथ की ओर दिये गये **कोड नम्बर** तथा **सेट** को छात्र उत्तर-पुस्तिका के मुख्य-पृष्ठ पर लिखें।*

(iii) *कृपया प्रश्न का उत्तर लिखना शुरू करने से पहले, प्रश्न का क्रमांक अवश्य लिखें।*

(iv) *उत्तर-पुस्तिका के बीच में खाली पन्ना/पन्ने न छोड़ें।*

(v) *उत्तर-पुस्तिका के अतिरिक्त कोई अन्य शीट नहीं मिलेगी। अतः आवश्यकतानुसार ही लिखें और लिखा उत्तर न काटें।*

(vi) *परीक्षार्थी अपना रोल नं० प्रश्न-पत्र पर अवश्य लिखें। रोल नं० के अतिरिक्त प्रश्न-पत्र पर अन्य कुछ भी न लिखें और वैकल्पिक प्रश्नों के उत्तरों पर किसी प्रकार का निशान न लगाएँ।*

(vii) *कृपया प्रश्नों का उत्तर देने से पूर्व सुनिश्चित कर लें कि प्रश्न-पत्र पूर्ण व सही है,* ***परीक्षा के उपरान्त इस सम्बन्ध में कोई दावा स्वीकार नहीं किया जायेगा।***

(viii) ***सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।***

(ix) *3 अंक के प्रत्येक प्रश्न का उत्तर लगभग 50 शब्दों में तथा 5 अंक के प्रश्न का उत्तर लगभग 75 शब्दों में दीजिए।*

ਨੋਟ : ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

ਯੂਨਿਟ – ਪਹਿਲਾ

1. 'ਵਾਰਤਕ ਸਿੱਖਿਆ' ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਵਿਧੀ ਅਸੰਗਤ ਹੈ? 1

(ੳ) ਬਿਰਤਾਂਤ ਵਿਧੀ

(ਅ) ਸ਼ਬਦਾਰਥ ਵਿਧੀ

(ੲ) ਖੇਡ ਵਿਧੀ

(ਸ) ਪੜ੍ਹਨ ਵਿਧੀ

2. ਕਵਿਤਾ ਅਧਿਆਪਨ ਵਿੱਚ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਚੁਣੋ : 1

(ੳ) ਸਧਾਰਨ ਉਦੇਸ਼, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼

(ਅ) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼, ਸਧਾਰਨ ਉਦੇਸ਼

(ੲ) ਇਹਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

(ਸ) 'ੳ' ਅਤੇ 'ਅ' ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਠੀਕ ਹਨ

3. ਆਦਰਸ਼ ਪਾਠ ਅਤੇ ਅਨੁਕਰਨ ਪਾਠ ਵਾਰਤਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਕਿਸ ਅੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ? 1

(ੳ) ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਉੱਤਰ

(ਅ) ਵਿਚਾਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

(ੲ) ਅੰਤਮ-ਦੁਹਰਾਈ

(ਸ) ਪੜ੍ਹਨਾ

4. ਕਵਿਤਾ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਉਚਾਰਨ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? 1

(ੳ) ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਰਿਵਾਇਤੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

(ਅ) ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਆਵਾਜ਼ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

(ੲ) ਇਹ ਰਸ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤਮਈ ਅਨੁਭੂਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(ਸ) ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਜਟਿਲ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

5. ਕਾਵਿ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਗੀਤ ਤੇ ਨਾਟ ਵਿਧੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਉੱਤੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3

6. ਵਾਰਤਕ ਸਿੱਖਿਆ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਉੱਪਰ ਚਾਨਣਾ ਪਾਓ। 3

ਯੂਨਿਟ – ਦੂਜਾ

7. ਮੌਨ-ਪਾਠ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? 1

(ੳ) ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਕੇ

(ਅ) ਦੁਹਰਾਈ ਕਰਕੇ

(ੲ) ਮਨ ਵਿੱਚ ਚੁੱਪਚਾਪ ਪੜ੍ਹ ਕੇ

(ਸ) ਗਰੁੱਪ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਕੇ

8. ਸਧਾਰਨ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? 1

(ੳ) ਮੂਲ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ

(ਅ) ਸਹਾਇਕ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ

(ੲ) ਲੇਖ ਪੁਸਤਕਾਂ

(ਸ) ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ

9. ਸਿੱਖਿਆ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਚਾਰਟ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? 3

10. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਕੌਸ਼ਲ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੂਖਮ ਤੇ ਸਥੂਲ ਵਾਚਨ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? 5

ਜਾਂ

ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਸਿੱਖਿਆ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਇਸਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ – ਤੀਜਾ

11. 'ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਸਥਿਰ ਤੇ ਪੱਕਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।' ਇਹ ਗੁਣ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕਿਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ? 1

(ੳ) ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ

(ਅ) ਵਿਆਪਕਤਾ

(ੲ) ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠਤਾ

(ਸ) ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗਤਾ

12. ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸ ਗੁਣ ਦੀ ਪਰਖ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ? 1

(ੳ) ਲਿਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ

(ਅ) ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਦੀ ਯੋਗਤਾ

(ੲ) ਯਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ

(ਸ) ਵਿਗਿਆਨਕ ਜਾਣਕਾਰੀ

13. ਜਾਂਚ ਸੂਚੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ? 1

(ੳ) ਪਰਿਮਾਣਾਤਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ

(ਅ) ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ

(ੲ) ਗੁਣਾਤਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ

(ਸ) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਹੀ ਠੀਕ ਹਨ

14. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸ਼ੈਲੀ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ? 1

(ੳ) ਪੁਨਰ-ਸਿਮਰਤੀ

(ਅ) ਸਚ-ਝੂਠ

(ੲ) ਮੇਲ ਕਰੋ

(ਸ) ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ

15. ਮੁਲਾਂਕਣ ਸ਼ਬਦ ਕਿਹੜੇ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਮੇਲ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ? 1

(ੳ) ਮੁੱਲ + ਅੰਕਣ (ਅ) ਮੁੱਲ + ਅਨੁਮਾਨ

(ੲ) ਅੰਕਣ + ਪ੍ਰੀਖਿਆ (ਸ) ਮੁੱਲ + ਪ੍ਰੀਖਿਆ

16. ਰਚਨਾਤਮਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 3

ਯੂਨਿਟ – ਚੌਥਾ

17. ਮੈਕਰੋ ਪਾਠ-ਯੋਜਨਾ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ? 1

(ੳ) 15-20 ਮਿੰਟ

(ਅ) 20-25 ਮਿੰਟ

(ੲ) 40-45 ਮਿੰਟ

(ਸ) 90-120 ਮਿੰਟ

18. ਤਖ਼ਤੀਆਂ ਦੀ ਬਣਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਚੁਣੌਤੀ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ? 1

(ੳ) ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਟਿਲਤਾ ਨੂੰ ਸਧਾਰਨ ਬਣਾਉਣਾ

(ਅ) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣਾ

(ੲ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਨਾ

(ਸ) ਪਾਠ-ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣਾ

19. ਕਲਾਸ ਰੂਮ ਕੇਂਦਰਿਤ ਸਹਾਇਕ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ : 1

(ੳ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪੱਤਰ

(ਅ) ਰਿਪੋਰਟ ਕਾਰਡ

(ੲ) ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ

(ਸ) ਚਾਰਟ

20. ਪਾਠ-ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਿਸ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ? 1

(ੳ) ਪਾਠ ਸਮਾਪਤੀ ਉੱਤੇ

(ਅ) ਪਾਠ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ

(ੲ) ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ ਦੌਰਾਨ

(ਸ) ਗਤੀਵਿਧੀ ਸਮੇਂ

21. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਅੱਠਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੀ ਵਿਆਕਰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਪਾਠ-ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰੋ। 3